

מסכת תענית דף ח.

	"אם קהה הברזל	והוא לא פנים קלקל	וחיילין יגבר	ויתרון הכשיר חכמה"
רב אמי	שאין יורדין גשמים	משום מעשה הדור שהן מקולקלין	יתגברו ברחמים	כל שכן שמהני תפלות אם הוכשרו מעשיהן מעיקרא
ריש לקיש	תלמיד שלמודו קשה עליו כברזל	בשביל משנתו שאינה סדורה עליו	ירבה בישיבה, שיסדירו בני הישיבה משנתן	כל שכן שיצליח בלימודו אם משנתו סדורה לו מעיקרא**
רבא	תלמיד שלמודו קשה עליו כברזל	בשביל רבו שאינו מסביר לו יפה***	ירבה עליו רעים לפייס רבו להסביר לו פנים	כל שכן שיצליח בלימודו אם הוכשרו מעשיו מפני רבו מעיקרא

** ריש לקיש היה מסדר משנתו ארבעים פעמים כנגד ארבעים יום שניתנה תורה, ועייל לקמיה דר' יוחנן.

רב אדא בר אהבה מסדר משנתו כ"ד פעמים כנגד כ"ד ספרי תנ"ך, ועייל לקמיה דרבא.

*** שאין מעשה התלמוד כשרים בעיניו.

	"אם ישך הנחש	בלא לחש	ואין יתרון לבעל הלשון"
רבי אמי	שאין הגשמים יורדים, ונראין השמים כנחשת	משום שאין מתפללין, שאין לוחשין, מאי תקנתן, ילכו אצל מי שיודע ללחוש, שנא' "יגיד עליו רעו"	מי שאפשר לו ללחוש (להתפלל), ואינו לוחש, מה הנאה יש לו?
ואם לחש ולא נענה, ילך אצל חסיד שבדור, ואם נענה ומתגאה על כך, יביא חרון אף על העולם.			
ר"ל	לעתיד לבא באות כל החיות אצל הנחש ואומרים לו, ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה מה הנאה יש לך מנשיכת אדם והריגתם	אמר להם הנחש, ומה הנאה יש לבעלי לשון הרע, ואעפ"כ מספרים לשון הרע	

	"יגיד עליו רעו	מקנה אף	על עולה"
רבי אמי	בענין עצירת גשמים נאמר, כלומר יתפלל עליו חבירו	אם נענה תפלתו ומתגאה על כך, הוא מביא חרון אף לעולם	הוא מביא חרון אף על מי שעולה ומתגאה
רבא	בשביל ששני ת"ח שיושבין בעיר אחת ואין נוחין זה לזה בהלכה	מתקנאין באף	ומעלין האף ומביאין אותו עליהם

מסכת תענית דף ח.ח:

- **רבי אמי** - אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו, דהיינו שיתפלל בכוונה, והיינו **ביחיד**.
- **שמואל** - אפילו אם אינו מתפלל בכוונה, כתיב מיד אח"כ, והוא רחום יכפר עון וגו', והיינו **בצבור**.
- **רבי אמי** - אין גשמים יורדין אלא בשביל בעלי אמנה.
- **רבי אמי** - בא וראה כמה גדולה בעלי אמנה, מחולדה ובור, ומה המאמין בחולדה ובור כך, המאמין בהקב"ה עאכ"ו.
- **רבי יוחנן** - כל המצדיק את עצמו מלמטה, שמכשיר ומקשט מעשיו, מצדיקין עליו את הדין מלמעלה, דהיינו שמדקדקין עמו אפילו כחוט השערה כדי למרק עונותיו.
- **רבי יהושע בן לוי** - כל השמח ביסורין שבאין עליו, מביא ישועה לעולם.
- **ריש לקיש** - כשם שיש להתפלל ולבקש רחמים על הלידה, כן צריך לבקש רחמים ולהתפלל על הגשמים,

שכן מצינו שנאמר **עצירה** בגשמים ונאמר עצירה באשה,

ונאמר **לידה** בגשמים ונאמר לידה באשה,

ונאמר **פקידה** בגשמים ונאמר פקידה באשה.

רבי שמואל בר נחמני - "אם לשבט" - אם גזר הקב"ה גשמים לרעה, ואז יורדים בכח **כשבט** שמכה בכח,

אם חזרו בתשובה, הקב"ה מורידן על הרים וגבעות שהם מקומות שאין שם איש,

"אם לארצו אם לחסד ימציאהו" - אבל אם נגזר **לחסד** שיורדין בנחת, **ימציאהו**

לארצו בשדות וכרמים.

ועוד דרש - "אם לשבט" - בהרים ובגבעות,

"אם לארצו" - לזרעים,

"אם לחסד ימציאהו" - שימלאו בורות שיחין ומערות.

מסכת תענית דף ח:

בימי רבי שמואל בר נחמני היה רעב ומגיפה, ואין להתפלל על שניהם דכתיב:

(1) בעזרא "ונצומה ונבקשה מאלקינו על זאת", משמע שיש צרה אחרת ואפ"ה לא התפללו אלא על אחת.

(2) בדניאל כתיב "ורחמין למבעא.... על רזא דנא" משמע שיש צרה אחרת.

חשבו להתפלל על המגיפה ולסבול הרעב.

אמר להו רבי שמואל בר נחמני להתפלל על הרעב, וע"כ יהא להם חיים שאין הקב"ה נותן שבע למתים אלא

לחיים, דכתיב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון.

בימי רבי זירא גזרו גזירה שלא לישב בתענית, ואמר להו רבי זירא לקבל עליהם להתענות, שהקבלה בעצמו הוי

זכות, וכי בטיל גזירה, אז יתענו, שכן מצינו בדניאל שמיום שקבלו עליהם להתענות נשמעו דבריו.

• **רבי יצחק** - אפילו שנים של רעב כמו בימי אליהו ואחאב שהיה העולם צריכים גשמים, אם ירדו גשמים בערב

שבת, הוי סימן קללה, שבני אדם צריכים לחזר בשוק לקנות צרכי שבת, ואמר אמימר אם לא היו צרכים

הגשמים היה מתפלל לבטל הגשמים בע"ש.

• **ואמר רבי יצחק** - שמש בשבת צדקה לעניים, שמתחממים בה ביום הצנה.

• **ואמר רבי יצחק** - גדול יום הגשמים שאפילו פרוטה שבכיס (מעשה ידים שאין צריכים לגשמים) מתברכת בו,

שנאמר, "לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך".

• **ואמר רבי יצחק**, וכן תנא דבי ר' ישמעאל - אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר "יצו ה' אתך

את הברכה באסמך".

ת"ר הנכנס למוד את גרנו, אומר יר"מ... שתשלח ברכה במעשה ידינו, התחיל למוד אומר ברוך.... השולח ברכה בכרי הזה.

מדד ואח"כ בירך הרי זו תפלת שוא, שאין הברכה מצויה בדבר השקול או מדוד או מנוי אלא בדבר הסמוי מן העין.